

С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

«Тісжегі емiнiң оперативтi техникасы».

ОРЫНДАҒАН: МУХАМЕДКАРИМОВА ГАУХАР М.

6 - КУРС

ТЕКСЕРГЕН: ТАСИЛОВА АЙНУР АРЗАНБЕКОВНА

Жоспар

- Тісжегі туралы түсінік
- Тісжегі потогенезі
- Этиологиясы
- Алдын алу шаралары
- Емдеу принциптері
- Емдеу
- Қорытынды
- Пайдаланған әдебиеттер

Тіс жегі ○

- Тіс жегі-(кариес)-тіс тінінің жұмсарып, деминерализациясымен сипатталатын патологиялық үрдіс.
- Тіс жегінің пайда болуына әсер ететін себептер өте көп,соның ішінде микробтардың да үлесі үлкен.
- Тіс жегі-микроб әсерінсіз пайда болмайды.Микробтар тісте пайда болған жарықтарға токсиндер,эндотоксиндер, антигендер бөлу арқылы тінді шірітеді.

Тісжегісінің патогенезі

Аурушылдық және организмнің қалыптшылығының бұзылуы

Тісжегінің резиденттілік құрылымын төмендетеді

Сілекейдің сапалық және сандық өзгерісі

Тіс қағының жіне кариесогенді штаммды микроорганизмдердің пайда болуы

Кариесогенді штаммды және тіс қағы

Қышқыл түзеді

Тіс

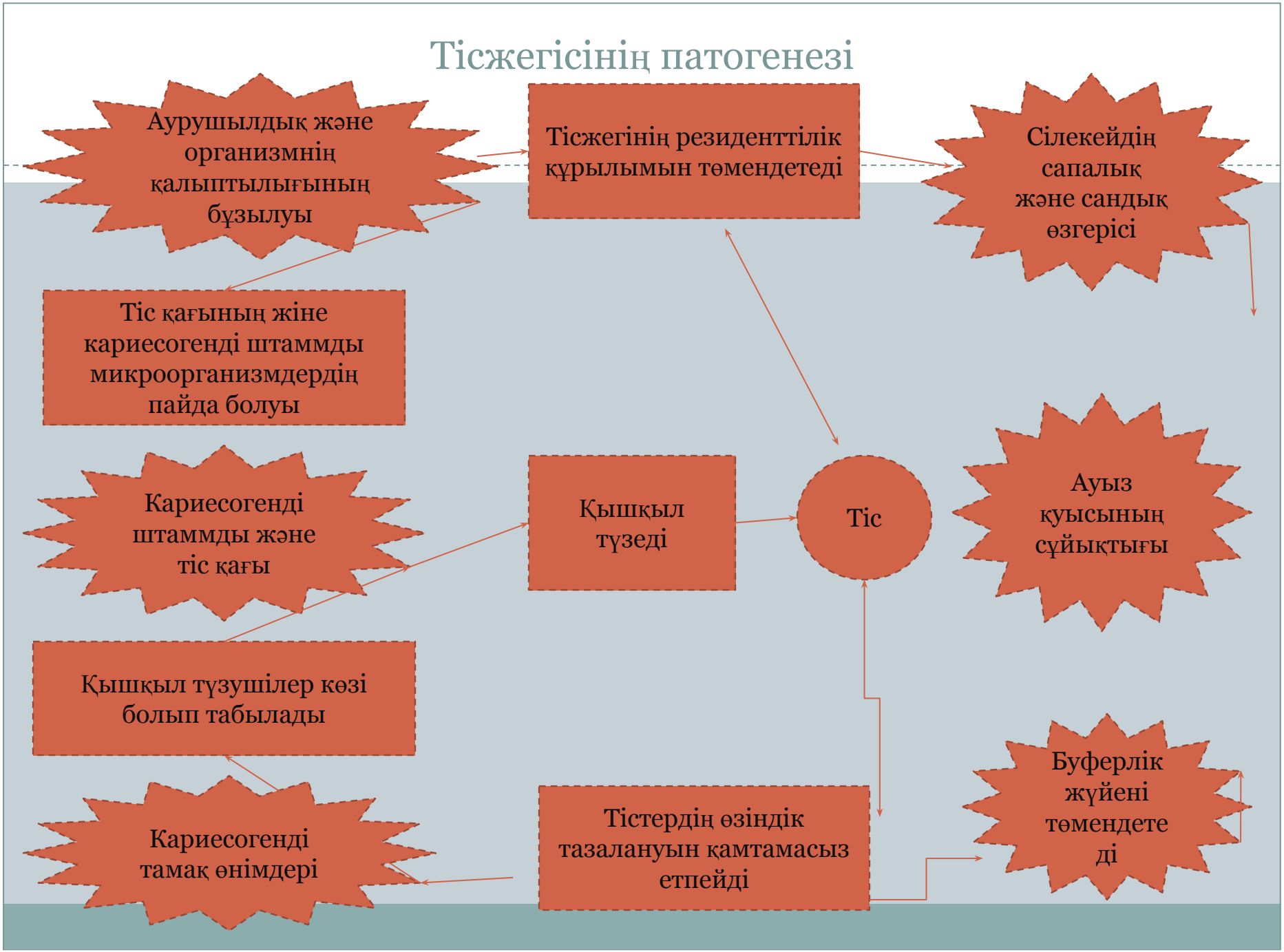
Ауыз қуысының сұйықтығы

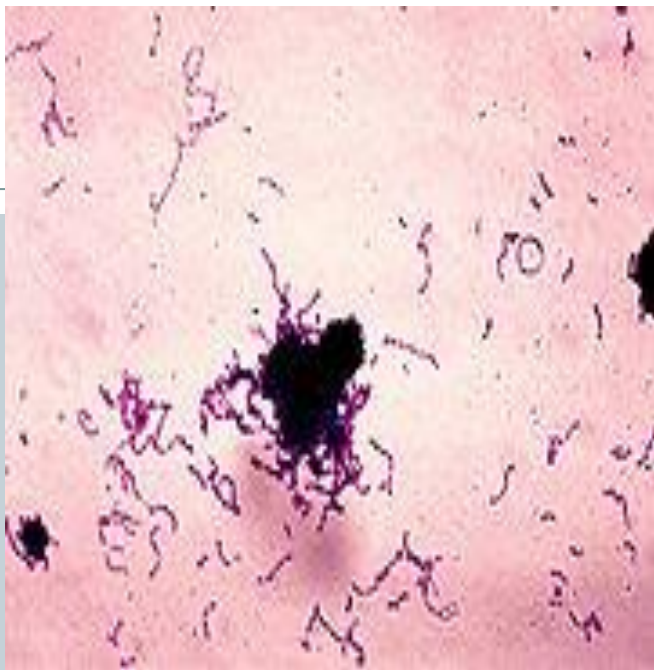
Қышқыл түзушілер көзі болып табылады

Кариесогенді тамақ өнімдері

Тістердің өзіндік тазалануын қамтамасыз етпейді

Буферлік жүйені төмендетеді

Str.mutans бактерияларының колониясы

Тісжегі тудыратын бактериялар

Ауыз қуысында көптеген бактериялар кездеседі, бірақ тіс қағы пайда болуына және кіреукенің деминерализациялануына көбінесе қышқыл түзетін стрептококктар (Str.mutans, sangius, mitis, salivarius) мен лактобактериялар (Lactobacilli) қатысады.

Тамақтанған соң (әсіресе сахарозадан соң) бірнеше минутта РН-ң 6-дан 4-ке төмендеп кетуі байқалады. Тіс қағында көмірсу ыдырауынан пайда болған сүт қышқылынан басқа – құмырсқа, май, пропион және т. б. қышқылдар кездеседі.

АЛДЫН АЛУ

Тісжегіні алдын алудың 2 бағыты бар:

1. Тістің зақымдалған тіндерін жою;
2. Тістің тісжегірезистенттілігін жоғарылату.

Тісжегіні алдын алудың негізгі жолдары:

- Ауыз қуысы гигиенасын сақтау;
- Қантты пайдалануды азайту;
- Құрамында фтор бар тіс пастасын қолдану;
- Тістерді дұрыс тазалау техникасын білу;
- 0,1-0,2% хлоргексидин ерітіндісімен ауыз қуысын күнделікті шаю;
- Күніне 3 рет, тамақтан соң құрамында ксилит бар сағыз пайдалану;
- Жылына 2 рет стоматологтың қарауынан өту.

Емнің принциптері

- 1) Этиопатогенетикалық принцип – бұл тісжегінің даму механизмін және этиологиясын жою арналған принцип
- 2) Кешенді принцип :
  - а) жергілікті ем – қатты тіндердегі патологиялық процессті жою
  - б) Жалпы ем - организмнің иммунобиологиялық жағдайын қалпына келтіру

ЕМДЕУ

- Дақ кезеңіндегі тісжегі қуысын деминерализацияланудан алдын алу мақсатында **реминерализациялық терапия** қолданылады, яғни тісті 10% глюканат кальций, 1-3% «Ремодент» ерітіндісімен 10 күн аппликациялау және фторқұрамдас препараттармен (2-4%) емдейді. Беткей, орташа және терең тісжегіні емдеу үшін, тісжегі қуысын зақымдалған тіндерден тазалап, қуысты пломбылайды.

Қорытынды

- Әр адамның ағзасы әртүрлі ,дегенмен ерте болсын кеш болсын кез келген адамда тісжегі туындау қаупі бар.Себебі, статистика бойынша халықтың 97% тісжегі бар.Еуропалық стандарт деңгейіне жетуіміз үшін алдын алушараларын дұрыс

- Ұйымдастырып, тісжегінің асқынуына жол бермеуіміз керек.Яғни, тісжегіні бастапқы сатысында жоюға халықты насихаттау керекпіз.Аға буынды немесе орта буында осыған үйретіп, сау ұрпақ тәрбиелеу үшін кішкентай балалардың тістеріне ата- ана жауапкершілікпен қарағаны абзал

Пайдаланылған әдебиеттер:

- <http://medicininform.net>
- Е.В.Боровский “Терапевтическая стоматология”- Москва-2007;
- “Терапиялық стоматология» Мезгілбаева Д.М.